

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.060/2009/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Princz Kornél ügyvéd által képviselt felperes neve, címe felperesnek - a Dr. Léka Andor (4026 Debrecen, Bem tér 7.) ügyvéd által képviselt alperes neve, címe alperes ellen szerzői jogdíj megfizetése iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 5.P.20.990/2008/15. számú ítélete ellen az alperes által 16. sorszám alatt előterjesztett és 18. sorszám alatt indokolt fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 8 970 (Nyolcezerkilencszázhetven) forint másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

Az alperes üzemeltetésében álló, D.-ben a M..... szám alatt található komplex vendéglátóipari egységben 2007. január 16. napján ellenőrzést tartott a felperes d.-i kirendeltségvezetője. Ennek során összesen három adatlapot vett fel az egységhez tartozó **V. Hotel**ben televízió útján történő zenefelhasználásról, a K. Étterem gépzene - rádió és CD - szolgáltatásáról, valamint az alagsorban működő „Sz. Söröző” gépzene-, illetve heti egy alkalommal - pénteki napokon, 19-24 óráig - élőzene formájában történő zenefelhasználásról. Az étterem és a söröző nyitvatartási ideje és befogadóképessége vonatkozásában az előbbinél 8-24 óra és 40 fő, utóbbinál 12-24 óra és 56 fő került feltüntetésre. Valamennyi adatlap a felhasználás kezdő időpontjaként 2006. december 17. napját jelölte meg, tartalmazta továbbá, hogy a felperes 15% jogdíjkedvezményben részesül. Az alperes alkalmazottja, T. J. az adatlapokat az alperes bélyegzőjével ellátta és aláírta.

A felperes által az alperes részére a 2007. év négy negyedévére kiállított jogdíjfizetési értesítők - melyek külön-külön tüntették fel a komplexum hotel, étterem és söröző részlegét - 274 716 forint, 277 291 forint, 297 867 forint és 279 866 forint összegben állapították meg az alperes fizetési kötelezettségét, valamint 15%-os üzletpolitikai kedvezményt tartalmaztak. Az alperes jogdíjfizetési kötelezettségének minden esetben határidőben eleget tett.

A felperes kirendeltségvezetője, K. M. az ellenőrzés során tájékoztatta az adatlapot aláíró T. J.-t, hogy a fenti kedvezményt saját hatáskörében biztosítja az alperes részére. A korábbi értesítőkkel ellentétben azonban a 2008. év első negyedévére kiállított értesítő e kedvezményt kizárólag a „Sz. Söröző” esetében tüntette fel azon napok tételeinél, amikor a gépzene mellett élőzene szolgáltatásra is sor került.

Az alperes a 2008. 01. 01.-2008. 03. 31-ig tartó - I. negyedéves - időszakra eső, 2008. február 25-i esedékességű, 345 372 forintban megjelölt fizetési kötelezettségének nem tett eleget. 2008. április 4. napján kelt levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy az értesítő téves, mivel a földszinti K. Étterem és a pincében található helyiség egy vendéglátó egység, utóbbi az étterem különtermeként funkcionál. Ezért a két egység után megállapított összeg módosítását, illetve a 2007. évre tévesen már kifizetett összeg visszautalását vagy jóváírását kérte.

2008. április 17. napján újabb levelében az alperes közölte a felperessel, hogy nem üzemeltet „Sz. Söröző” elnevezésű vendéglátó egységet, pusztán az étterem különterméről van szó, továbbá akkori üzletvezetője álláspontja szerint jogtalanul, meghatalmazás nélkül írta alá a cég nevében a „hozzá nem értően felvett”, „valótlan adatokat tartalmazó” adatlapokat.

.... Megyei Jogú Város Önkormányzata Jegyzőjének nyilvántartása szerint az alperes - a/2006. számú határozat mellékletét képező működési engedély alapján - K. Étterem elnevezéssel működtet melegkonyhás vendéglátó üzletet D., M..... szám alatti telephelyén, illetve - a/2006. számú határozat mellékletét képező működési engedély szerint **V. Hotel** elnevezésű - szálloda étteremmel üzletkörrrel megjelölt, azonos cím alatt működő - vendéglátó egységet.

A felperes kereseti kérelmében 345 372 forint szerzői jogdíj, annak 2008. február 26. napjától számított törvényes késedelmi kamata, 20 722 forint illeték és 12 000 forint ügyvédi munkadíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest a 2008. év I. negyed-évére eső (a 2008. január 1. napjától 2008. március 31. napja közötti időszakra eső) szerzői jogdíj megfizetésének elmulasztása címén.

Kérelme indokaként előadta, hogy az alperes üzemeltetésében álló Hotel V.-ban, K. Étteremben és Sz. Sörözőben az alperes nyilvános zeneszolgáltatást végzett. Az általa csatolt adatszolgáltatási lapok álláspontja szerint megalapozzák a felperesi követelést. Ezzel kapcsolatban hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság eseti döntésére, mely szerint a felvett adatlap vélelmezi a zeneszolgáltatás létét és ezt a vélelmet a szolgáltatás nemlétét igazolni

kívánó tanúvallomásokkal nem, hanem csak az ellenőrzést követően - a zeneszolgáltatás megváltoztatása iránt - tett bejelentéssel lehet megdönteni. Ilyen bejelentést az alperes nem tett. Álláspontja szerint az adatlapok kiállításával a felperes eleget tett bizonyítási kötelezettségének, így az alperes az Szjt. 25. §-a szerinti szerzői jogdíjat köteles megfizetni.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Ellenkérelme indokaként előadta, hogy egy vendéglátó egységet üzemeltet, mely a földszinten található étteremből, és a pincében található különteremből áll. Ehhez képest a felperes két vendéglátó egységre vetett ki szerzői jogdíjat. A 2007. évben ezért 424 132 forint túlfizetése keletkezett, melyet a 2008. év I. negyedéves jogdíjába - melyből 184 857 forintot nem vitatott - kért beszámítani. Az alperes „Sz. Söröző” elnevezésű vendéglátó egységet soha nem üzemeltetett. Ezt kifogásoló leveleit követően a felperes számlázását korrigálta is, 2008. II. negyedévéától kezdődően a „Sz. Söröző” vonatkozásában jogdíjfizetési értesítő kiállítására nem került sor. Számlázása módosításával a felperes mintegy elismerte, hogy korábban jogtalanul állapított meg fizetési kötelezettséget a söröző vonatkozásában. A felperesi képviselő által kitöltött adatszolgáltatási lapot aláíró alkalmazott az alperesi társaság nevében aláírásra nem volt jogosult.

Az alperes védekezése kapcsán a felperes hivatkozott az A. V 08-as számú díjszabása III. fejezetének 7.3 pontjában foglaltakra, mely szerint ha több értékesítő helyen külön-külön szolgáltatnak zenét, külön kell megfizetni a szerzői jogdíjat akkor is, ha a zeneszolgáltatás ugyanazon műszaki eszközzel történik. A fizetési értesítő 2008. II. negyedévéától pedig azért nem tünteti fel a „Sz. Sörözőt”, mert az alperes leveleit a felperes a zeneszolgáltatás megszüntetésére vonatkozó bejelentésként értelmezte.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest 298 846 forint tőke és annak törvényes kamata, valamint 25 491 forint perköltség megfizetésére, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Indokolásában kifejtette, hogy a felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségének - amely az alperest terhelő jogdíjfizetési kötelezettség jellegének és mértékének igazolása volt - eleget tett az aláírt adatlapok csatolásával, valamint K. M. tanúvallomása útján.

A Ptk. 220. §-ának (1) és (3) bekezdése alapján, valamint a bírói gyakorlat (BH. 1993. 240. számú jogeset) értelmében az üzemeltető alkalmazottja képviselőnek minősül, emiatt a képviselő hiányával kapcsolatos alperesi hivatkozást nem fogadta el.

Az adatlapok vonatkozásában kifejtette, hogy azok egyszerű okiratnak minősülnek, így a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik a döntés azok bizonyító erejéről. Bár tartalmukat a kiállítást követően nyomban megismerhette az alperes, ennek ellenére a tévesnek tartott megállapítások ellen csupán másfél év múlva tiltakozott. Vizsgálta továbbá a felperes V 08-as számú közleménye III. fejezetének 7.3 pontjában szereplő, „több értékesítő helyen külön-külön történő zeneszolgáltatás” jelen esetben történő megvalósulásának a kérdését, mellyel kapcsolatban - mivel a jelenlegi szabályozás a „több értékesítő hely” fogalmát nem értelmezi - mérlegelési jogkörben arra az álláspontra jutott, hogy az alperes nem tudta

megfelelően igazolni a perben azt, hogy a pincehelyiségben található vendéglátóipari egység nem olyan önálló értékesítő hely, amely a szerzői jogdíj külön történő felszámolását jogsértővé tette volna. Utalt ezzel kapcsolatban a két helyiség fizikális elkülönülésére, az áthallás hiányára, a nyitvatartás különbözőségére, arra, hogy élőzene szolgáltatás is kizárólag a „Sz. Sörözőben” történt, továbbá a felperes által felvett adatlapokban is külön helyiségként szerepelnek. Az alperes csupán állította, de nem igazolta a per folyamán azt, hogy csak műszaki szempontú a megosztottság, azonos a pénztárgép és a kiszolgáló személyzet is. A helyiségek kialakítása folytán lehetőség van a nem egymást felváltó, hanem egyidejűleg megvalósuló, eltérő jellegű zenefelhasználásra (az adatlapok szerint is péntek este az alagsorban levő helyiségben élő-, míg a földszinti részben gépzene szolgáltatásra került sor).

Alaposnak találta ugyanakkor az adatlapokban feltüntetett 15%-os üzletpolitikai kedvezmény biztosításának az elmulasztására történő alperesi hivatkozást a jogdíj összegének a meghatározásakor, mivel annak feltétele a felperes állítása szerint a fizetési kötelezettség pontos teljesítése volt és a 2008. év I. negyedévének a jogdíjáról szóló értesítő kiállításának időpontjáig az alperes igazoltan, határidőben eleget tett kötelezettségének. A kedvezmény visszavonására nem került sor, K. M. tanúvallomása szerint is számlázási hiba történt, amennyiben az nem szerepel valamennyi jogdíjtételnél. Így az elsőfokú bíróság a felperes által követelt jogdíj összegéből levonta azt az összeget, amellyel a felperes mulasztotta el csökkenteni az alperesre háruló díjat (összesen 46 526 forintot).

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatásával a felperes keresetének elutasítását, valamint az első- és másodfokú perköltség megfizetésére kötelezését kérte. Fellebbezése indokaként előadta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete téves jogi következtetésen alapul, ezért az jogszabálysértő. A K. Étterem és annak alagsorban elhelyezkedő különterme ugyanis egy vendéglátó helyiség, az alperes az adatlaptól eltérően önálló vendéglátóipari egységet nem működtet. Álláspontja szerint nem szerepel az ítéletben a „több értékesítő hely” fogalmának értelmezése, a bíróság kizárólag a valótlan tartalmú adatlap, illetve a tanúvallomásban foglaltak alapján foglalt állást a kérdésben. Nem értett egyet azzal, hogy az alperes a perben nem tudta igazolni, hogy az étterem és az alagsorban levő helyiség egy értékesítő hely, utóbbi az étterem különtermeként funkcionál. A közokiratnak minősülő működési engedély figyelmen kívül hagyásával szemben sérelmezte a pusztán egyszerű okiratnak minősülő adatlapban foglaltak elfogadását a bizonyítékok bíróság általi mérlegelése során. Nem értett egyet a képviselő hiányára hivatkozó alperesi érvelést elutasító hivatkozással sem, hiszen az adatlap nem tartozik a Ptk.-ban szereplő „szokásos” szerződések közé. Az ítélet indoklásában szereplő 8/1992. (V. 8.) MKM rendeletben a külön-külön felszámolható jogdíjfizetés feltételeként előírt „eltérő profil” bizonyítottságának a hiányára történő hivatkozás jogszabálysértő, mivel a rendelet már nem hatályos, másrészt a tárgyalási jegyzőkönyvek is rögzítik azt a tényt, hogy mindkét helyiség étteremként funkcionál. Végül hivatkozott arra is, hogy a felperes nem tájékoztatta az alperes nevében aláíró alkalmazottat az adatlap aláírásának a jogkövetkezményeire.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte. Kifejtette, hogy az ítélet helyesen tartalmazza azokat a tényeket, amelyek folytán két helyiség vonatkozásában kellett, hogy sor kerüljön a jogdíj felszámítására, kiegészítve azzal, hogy ezt már az elnevezés különbözősége is megalapozza. Az alkalmazott jogosult volt aláírni az adatszolgáltatási lapot, ezzel kapcsolatban hivatkozott a kialakult ítélkezési gyakorlatra.

Az ítéletábrába a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a Pp. 253. § (3) bekezdése szerint - fellebbezés hiányában - nem érintette a keresetet részben elutasító ítéleti rendelkezést.

Az alperes fellebbezését nem találta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti döntéshez szükséges mértékben a tényállást feltárta, az abból levont jogi következtetésével az ítéletábrába is egyetértett.

Az Szt. 25. § (1) bekezdése szerint az írók, a zeneszerzők és a szövegírók képviselőiben a már nyilvánosságra hozott zenemű és irodalmi mű nyilvános előadásának engedélyezésére és az ennek fejében fizetendő díj mértékére vonatkozóan az irodalmi és a zenei művekkel kapcsolatos szerzői jogok közös kezelését végző szervezet köt szerződést a felhasználóval.

A (4) bekezdés szerint az (1) bekezdésben szabályozott esetekben a tervezett felhasználást és a már megkezdett felhasználás megváltoztatását a felhasználó köteles az (1) bekezdésben említett közös jogkezelő szervezetnek előzetesen bejelenteni. Ez a szervezet a felhasználást a helyszínen ellenőrizheti.

A jogdíjfizetés feltételeit tartalmazó, az A. V 08-as számú közleményének a közös rendelkezéseket tartalmazó III. fejezetének 4. pontja is kimondja, hogy a felhasználó a már nyilvánosságra hozott zeneművek és irodalmi művek felhasználásának a megkezdését, valamint a már megkezdett felhasználás megváltoztatását az Szt. 25. § (4) bekezdése alapján írásban, előzetesen köteles bejelenteni az **felperes neve** felé.

Az 5.4 pont akként rendelkezik, hogy amennyiben a felhasználó a jogdíj megállapításához szükséges adatszolgáltatási kötelezettségének nem tesz eleget, az **felperes neve** a jogdíj alapját az Szt. 25. § (4) bekezdése szerinti helyszíni ellenőrzés adatai, illetve az egyéb rendelkezésre álló adatok alapján állapítja meg.

7.3 pontja akként rendelkezik, hogy ha valamely vendéglátó üzletben vagy kereskedelmi szálláshelyen több értékesítő helyen külön-külön szolgáltatnak zenét, helyenként külön-külön kell a megfelelő szerzői jogdíjat megfizetni, akkor is, ha a zeneszolgáltatás ugyanazon műszaki eszközzel történik.

A Pp. 164. §-ának (1) bekezdése a perben a bizonyítás terhét arra a félre hárítja, akinek érdekében áll, hogy a bíróság valamely körülményt valóban fogadjon el. Ezért az alperesnek a törvény idézett rendelkezéseire alapított fizetési kötelezettsége beállítását a felperesnek kellett igazolnia. A felperes ennek a kötelezettségének a 2007. január 16. napján felvett adatszolgáltatási lappal eleget tett.

A felvett adatlap vélelmezi a zeneszolgáltatás létét, mely vélelem akkor dől meg, ha az ellenőrzést követően a felhasználó a zeneszolgáltatás megváltoztatása iránti bejelentést tesz a felperes felé (BH 1993. 240. számú jogeset).

Az említett okmányt a Pp. 199. §-a által szabályozott olyan egyszerű okiratnak kellett tekinteni, amelyről a bíróság döntheti el, hogy a bizonyítékok értékelése során milyen súllyal veszi figyelembe. Ennek meghatározásakor nem mellőzhető a per adataiból annak kiemelése, hogy bár az adatlap tartalmát az alperes a kiállítást követően nyomban megismerhette, tévesnek tartott ténymegállapításai ellen csupán másfél évvel később, a fizetési felszólítás alkalmával tiltakozott.

A 2007. év I-IV. negyedévére a felperes az alperes által üzemeltetett - a földszinti K. Étterem és a pincehelyiségben található „Sz. Söröző” néven feltüntetett - helyiségek vonatkozásában külön-külön állapított meg jogdíjfizetési kötelezettséget. A felperes megállapítását az alperes nem kifogásolta, fizetési kötelezettségének minden esetben határidőben eleget tett. A jogdíjfizetési értesítők, valamint 2007. január 16. napján tartott helyszíni ellenőrzés alkalmával felvett adatlap is részletes tájékoztatást tartalmaznak a változásbejelentés feltételeivel kapcsolatban. Az alperes azonban csak a 2008. I. negyedévi értesítő kézhezvételét követően kifogásolta a két helyiség után külön-külön történő jogdíjfelszámítást.

Az alperes azon állításával kapcsolatban, miszerint a felperes mintegy elismerte a hibáját azzal, hogy 2008. II. negyedévtől kimutatásai már nem tartalmazzák külön az alagsori helyiséget, a felperes helyesen mutatott rá arra, hogy az alperesi, április 4-én kelt levelet változásbejelentésnek - zeneszolgáltatás megszüntetése iránti kérelemnek - tekintette, azt úgy értelmezte, hogy nem üzemel a pincehelyiség.

A Ptk. 220. §-ának (1) és (3) bekezdései értelmében szolgáltatások nyújtásával rendszeresen foglalkozó magánszemélynek az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségében dolgozó alkalmazottját az ott szokásos jognyilatkozatok megtételénél képviselőnek kell tekinteni. Ebből az következik, hogy az adatszolgáltatási lap bizonyító erejét nem befolyásolta, hogy azt az alperes alkalmazottja írta alá.

Az alperes alaptalanul hivatkozik arra, hogy a felperes elmulasztotta tájékoztatni az alperest az adatlap aláírásának a jogkövetkezményeiről, hiszen az adatlap ezzel kapcsolatosan részletes információkat tartalmaz.

Azzal kapcsolatos érvelése sem helytálló, miszerint az elsőfokú bíróság 8/1992 (V. 8.) MKM rendeletre jogellenesen hivatkozott, hiszen az ítélet tartalmazza, hogy pusztán annak rendelkezéseit hívta segítségül a V 08-as számú jogdíjközlemény III. fejezetének 7.3 pontja értelmezéséhez. A rendelet ugyanis egy vendéglátóipari egységen belül több eltérő profilú értékesítő helyhez kötötte a jogdíjfizetést, de az indoklás utalt egyúttal arra is, hogy ezt a kitételeket a jelenleg hatályos szabályozás nem tartalmazza, tehát ettől függetlenül a több értékesítőhely léte egy üzleten belül megalapozza a fizetési kötelezettséget, másrészt az eltérő profil hiányát egyébként sem tudta a perben bizonyítani az alperes.

Az alagsori helyiségnek a földszinti étterem különtermeként történő funkcionálásával kapcsolatos alperesi állásponttal szemben az ítélet táblája az elsőfokú ítélet ezzel kapcsolatos, részletesen kifejtett indokolását fogadta el helytállónak (a több értékesítő hely létét támasztja alá a fizikális elkülönülés, az áthallás hiánya, a nyitva-tartási eltérés, és, hogy az élőzene szolgáltatásra csak az alagsori rész vonatkozásában került sor).

Fentiek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdését alkalmazva - lényegében helyes indokai alapján - helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése sikertelen volt, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján - a Pp. 217. § (1) bekezdése szerinti teljesítési határidővel - a felperes javára perköltséget köteles fizetni, melynek összege meghatározásánál az ítéltábla figyelemmel volt a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontjára, az (5) bekezdésben írtakra, valamint a 4/A. § (1) bekezdésében foglaltakra.

D e b r e c e n, 2009. május 5. napján

Dr. Urhegyi Béla sk. a tanács elnöke, Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. előadó bíró,
Szilágyiné dr. Karsai Andrea sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -